

**Личманюк Ю.О., Кравчук І.М., Олійник М.Л., Поліщук Т.В.,
Ткачук О.О., Шевчук О.А.**

*Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського*

Вінницький національний аграрний університет

ЛАБОРАТОРНА СХОЖІСТЬ НАСІННЯ БОБІВ КОРМОВИХ ЗА ВИКОРИСТАННЯ СТИЛЯТОРІВ РОСТУ

Велика кількість стимуляторів росту покращує посівні якості насіння та прискорює процеси проростання [1-3], оскільки ці препарати здатні впливати на фітогормональний статус рослин, на синтез білка та на амінокислотний склад у клітинах зародків [4-7]. Відомо, що основним джерелом рослинного білка як для тваринництва, так і для харчування населення є зернобобові культури. Тому метою нашої роботи було висвітлення результатів досліджень впливу передпосівної обробки регуляторами росту (бурштинової кислоти, гетероауксину, реастиму, епіну) на лабораторну схожість насіння бобів кормових сорту Візир.

Обробку насіння бобів кормових сорту Візир здійснювали методом замочування (протягом 6-ти год.) у водних розчинах реастиму (1 г/л), гетероауксину (0,2 г/л), епіну (1 мл/л) та бурштинової кислоти (1 г/л).

Проведений нами у 2017 р. аналіз залежності лабораторної схожості насіння бобів кормових від обробки його водними розчинами рістрегулюючих сполук свідчить, що майже всі препарати підвищували інтенсивність проростання насіння (табл. 1). Виявлено, що при обробці насіння бобів кормових гетероауксином (0,2 г/л), реастимом (1 г/л) та епіном (0,2 мл/л) лабораторна схожість підвищувалася. Так, при обробці насіння гетероауксином (0,2 г/л) лабораторна схожість складала 49,9 %, що на 1,4 % більше, ніж у контролі. Кількість нормально розвинених проростків з довжиною 0,5-1,0 см у даному варіанті – 44,4 %. Насіння оброблене реастимом (1 г/л) мало лабораторну схожість 49 %, що на 0,5 % більше за контроль;

кількість нормально розвинених проростків з довжиною 0,5-1,0 см становила 43 %. Слід відмітити, що найкращий ефект спостерігався під час застосування епіну (0,2 мл/л). У цьому дослідному варіанті лабораторна схожість складала 50 %, що на 1,5 % більше, ніж у контролі. А також у цьому ж варіанті спостерігався найбільший відсоток нормально розвинених проростків з довжиною 0,5-1,0 см – 47 %.

Таблиця 1

Залежність лабораторної схожості насіння бобів кормових сорту Візир від обробки його водними розчинами стимуляторів росту рослин (%), 2017 р.

№ п/п	Варіанти	Кількість проростків, шт.		Лабораторна схожість, %
		нормально розвинених, довжиною 0,5-1,0 см	нормально розвинених, довжиною 0,5 см і недорозвинених	
1	Контроль	39,5	9,0	48,5
2	Бурштинова кислота (1 г/л)	40,1	6,7	46,8
3	Гетероауксин (0,2 г/л)	44,4	5,5	49,9
4	Реастим (1 г/л)	43,0	6,0	49,0
5	Епін (0,2 мл/л)	47,0	3,0	50,0

Застосування бурштиновою кислотою (1 г/л) було не ефективним, оскільки лабораторна схожість насіння складала 46,8 %, що на 1,7 % менше за контроль. Проте навіть при незначному зниженню лабораторної схожості, кількість нормально розвинених проростків з використанням бурштинової кислоти не поступається контрольному варіанті та підвищується на 0,6 %.

Таким чином, передпосівна обробка насіння бобів кормових препаратами гетероауксин, реастим та епін зумовлювала підвищення якісних характеристик насіння (енергії проростання та схожості).

Література

1. Ільченко І.В. Насіннева продуктивність рослин огірка за дії ретардантів / І.В. Ільченко, М.І. Андрощук, І.В. Лазур та ін. // *Nauka i studia.* – 2017. – 1 (4). – С. 39-41.
2. Кравчук А.О. Насіннева продуктивність рослин огірка за дії регуляторів росту рослин реастиму та бурштинової кислоти / А.О. Кравчук, В.О. Бурдейна, А.О. Поляк та ін. // *News of science and education.* –2017. – Т. 2. № 8. – С. 46-48.
3. Паламарчук Н.І. Показники насінневої продуктивності редису за дії емістиму С та івіну / Н.І. Паламарчук, М.І. Підгаєвська, А.В. Горобець та ін. // *Современый научный вестник.* – 2017. – Т. 3. №9. – С. 68-70.
4. Шевчук О.А. Вплив препаратів антигіберелінової дії на проростання насіння квасолі. / О.А. Шевчук О.А., М.В. Первачук, В.І. Вергеліс // *Вісник Уманського національного університету садівництва. Науково-виробничий журнал.* – 2018. – №1. – С. 66-71.
5. Шевчук О.А. Дія регуляторів росту рослин на карпогенез та показники насінневої продуктивності цукрового буряка / О.А. Шевчук // *Сільське господарство та лісівництво. – Вінницький національний аграрний університет.* – 2017. – №7 (Том 2). – С. 62-69.
6. Шевчук О.А. Якісні характеристики насіння бобів кормових залежно від передпосівної обробки регуляторами росту рослин / О.А. Шевчук, Г.І. Кравчук, В.І. Вергеліс // *Сільське господарство та лісівництво.* – 2018. – №10. – С. 66-73.
7. Шевчук О. А. Насіннева продуктивність рослин цукрового буряка гібриду Ялтушківський ЧС 72 при обробці квітконосних пагонів ретардантами / О. А. Шевчук, О. О. Кришталь, С. В. Прокрпець, В. Б. Бочарова // «STRATEGICZNE PYTANIA SWIATOWEJ NAUKI – 2014» : materialy X Miedzynarodowej naukowii-practycznej konferencji; 07-15 lutego 2014 roku. – Vol. 28 [Nauk biologicznych]. *Przemysl : Nauka i studia.* – 2014. – S. 8-10.